

EL FANTASMA DE CANTERVILLE

Joan Yago
a partir de l'original d'
Oscar Wilde

AROLA EDITORS

REPARTIMENT

Aquesta obra es va representar el 19 d'octubre de 2018,
al Teatre Tarragona, amb el següent repartiment:

Joan Pera
Pep Sais
David Olivares
Betsy Túrnez
Elisabet Casanovas
Òscar Castellví

PERSONATGES

Arthur Canterville (LORD CANTERVILLE)
Hiram S. Otis (SR. OTIS)
Virginia Otis (VIRGINIA)
Simon de Canterville (SIR. SIMON)
Marigold Umney (MARIGOLD)
Martha Othis (SRA. OTHIS)
Cecil Williams-Canterville (CECIL)

ACTE I

ESCENA PRIMERA

*Despatx del Sr. OTIS a la seva residència de Londres.
La decoració és austera i masculina; tan austera i masculina com pot ser la decoració d'un despatx en una residència de Londres.*

LORD CANTERVILLE: Així doncs s'ho ha passat bé visitant Itàlia, senyor Otis? Deu resultar un país ben exòtic als ulls d'un Americà.

SR. OTIS: Ha sigut un viatge estrictament professional, amb prou feines he tingut temps per fer turisme. En aquest sentit, sí, m'ho he passat molt bé.

LORD CANTERVILLE: Ja.

SR. OTIS: La meva esposa, en canvi, no ha parat quieta. S'ha entestat a visitar cada monument. Tot i les molèsties de la seva malaltia.

LORD CANTERVILLE: Res greu, espero.

SR. OTIS: Tuberculosi, em sembla.

LORD CANTERVILLE: Tuberculosi!?

SR. OTIS: No pateixi, es tractava d'una tuberculosi purament literària.

LORD CANTERVILLE: Ah.

SR. OTIS: La Martha és una gran enamorada de la literatura europea i troba en el comportament propi de les dames malaltisses, una mena de... refinament aristocràtic que li ha vingut de gust experimentar.

LORD CANTERVILLE: Ja ho entenc.

SR. OTIS: Al principi jo tampoc no ho veia clar. Però gràcies a aquella falsa afecció, a cada hotel on ens vam allotjar-nos, ens van donar les habitacions més ben ventilades.

LORD CANTERVILLE: Com me n'alegro. Fa anys que no visito Itàlia però sempre he defensat que és l'autèntic bressol de la civilització occidental. Passejar pels seus carrers és una experiència transcendental i a la vegada reconfortant.

SR. OTIS: Certament es nota que fa anys que no visita Itàlia.

LORD CANTERVILLE: Què vol dir?

SR. OTIS: Lord Canterville, li he de confessar que els meus «ulls d'americà» no estan... entrenats per reconèixer la bellesa en la runa o l'encant en la decadència. No vaig emocionar-me veient la gespa que creix entre les llambordes a Ravenna, no em van commoure els llençols estesos als balcons de Verona i segueixo sense entendre que cap empresari romà hagi tingut l'astúcia de comprar el Coliseu, cobrir-lo amb un sostre de vidre i convertir-lo en unes galeries comercials com déu mana. No em tinc per un home insensible, amic meu; però li prometo que,

si em deixessin, reformaria el continent amb les meves pròpies mans.

LORD CANTERVILLE: Precisament això és el que us ha portat fins a Londres, oi?

SR. OTIS: L'objectiu del meu govern i la raó de la meua presència aquí és donar impuls a la indústria i l'economia europees, especialment a les zones més castigades per la guerra.

LORD CANTERVILLE: Sí, sí. He tingut l'oportunitat de llegir els detalls d'aquest... Com l'han anomenat? «Pla Marshall». Si ho he entès bé, Amèrica ha regalat un munt de diners a un munt d'empresaris Americans perquè vinguin al vell continent a obrir sucursals de les seves fàbriques americanes. No acabo d'entendre de quina manera impulsa tot plegat la nostra economia i la nostra indústria.

SR. OTIS: Les noves fàbriques donaran feina a milers de treballadors.

LORD CANTERVILLE: És clar...

SR. OTIS: A més, ens hem compromès a col·laborar en la reconstrucció de les seves infraestructures.

LORD CANTERVILLE: I quan els europeus tornin a tenir diners i Europa torni a tenir carreteres, Amèrica tindrà algú a qui vendre els seus cotxes, oi? Vés per on, és el negoci del segle i té tot l'aspecte d'una obra de caritat.

SR. OTIS: Milord, Pinkerton Enterprises està disposat a pagar-li set-cents mil dòlars per l'adquisició dels seus terrenys.

LORD CANTERVILLE: Set-cents mil... dòlars?

SR. OTIS: Jo no sé si alguna vegada ha tingut set-cents mil dòlars nord-americans a les mans, però li prometo que aquesta sí que és una experiència... transcendent i reconfortant. Si tot i així té reserves pel que fa a la política de cooperació del meu govern, no tindrè cap problema a empotar-me'n la fàbrica a Irlanda.

LORD CANTERVILLE: M'encanta fer negocis amb vostè, Senyor Otis. És un fet que els americans acabaran dirigint el món no és que el destrueixen abans.

Brinden. Entra VIRGÍNIA.

VIRGÍNIA: Pare, no trobo el meu... Oh! Perdona, no sabia que estaves...

SR. OTIS: Lord Canterville, li presento a Virgínia; la meva estimada filla i —si tot va bé— la futura hereva de *Pinkerton Enterprises*.

LORD CANTERVILLE: És un plaer, senyoreta.

VIRGÍNIA fa una reverència, ben executada però deliberadament freda.

LORD CANTERVILLE: Espero que estigui gaudint de la seva estada a Londres. La ciutat ofereix una gran varietat d'activitats interessants que poden realitzar-se en família.

SR. OTIS: Com l'emigració, per exemple.

LORD CANTERVILLE: Oh! Ben aviat es celebrarà el ball de Primavera! És un esdeveniment molt exclusiu, però actualment l'organització tolera la presència de persones sense distinció notarial sempre que aquestes hagin estat convidades per un...

VIRGÍNIA: Li agraden les aranyes, Lord Canterville?

LORD CANTERVILLE: Ah... Com?

VIRGÍNIA: Vostè és un Lord, oi?

LORD CANTERVILLE: Sí...

VIRGÍNIA: He llegit que els nobles europeus presumeixen de tenir la sang blava. És una expressió que les famílies privilegiades, com la seva, fan servir per distanciar-se de les famílies ordinàries, com la meva.

SR. OTIS: Virgínia...

VIRGÍNIA: Curiosament, els únics animals de la natura que tenen realment la sang de color blau són les aranyes. Sempre m'ha semblat curiós que algú prefereixi estar emparentat amb una aranya que amb la resta de persones que no comparteixen la seva... distinció notarial.

SR. OTIS: Filla, Lord Canterville i jo estem a punt de tancar un important negoci...

VIRGÍNIA: No trobo el meu cavallet de pintura. Es deu haver perdut durant el trasllat.

SR. OTIS, treu la cartera: D'acord...

VIRGÍNIA: He intentat trucar a la companyia però...

SR. OTIS: Acabarem abans si en comprem un de nou. Quant necessites?

VIRGÍNIA: No en vull un de nou! Vull el meu! (*Freda.*) Lord Canterville...

LORD CANTERVILLE: A reveure.

VIRGÍNIA surt.

Oh, la força del jovent... Jo faria qualsevol cosa per tornar a ser jove. Tret de matinar, fer exercici o intentar ser un membre útil per a la comunitat.

SR. OTIS: Li prego que la disculpi. Virgínia s'assembla més a mi que a la seva mare. A ella li agrada caçar, muntar a cavall... No està feta per la vida a ciutat. I molt menys per la vida en aquesta ciutat. Espero que algun dia em perdoni que l'hagi arrossegat fins aquí.

LORD CANTERVILLE: Bé, s'acosta el cap de setmana, oi? I les previsions de pluja són localment moderades. És la millor època de l'any per gaudir d'una agradable sortida al camp. És una llàstima que no pugui convidar-los a passar uns dies al castell de Canterville. Hi ha un bon tros de bosc en el que poden fer-se precioses excursions a cavall.

SR. OTIS: No sabia que la vostra família posseïa un castell.

LORD CANTERVILLE: Fa molt temps que no el visito. Tot i que la majoria dels dies no tinc absolutament res a fer em resulta molt complicat fer un forat a la meva agenda.

SR. OTIS: Així doncs està deshabitat?

LORD CANTERVILLE: No exactament.

SR. OTIS: Hi ha un... llogater?

LORD CANTERVILLE: Hi ha un inquilí, sí se'n pot dir així. Però em temo que de lloguer no en paga pas.

SR. OTIS: Com és possible!?! Que pot ser és algun d'aquests... contractes europeus de renda antiga?

LORD CANTERVILLE: I ben antiga, cregui'm! Va cap als quatre-cents anys.

SR. OTIS: Això és ridícul!

LORD CANTERVILLE: No. És enrevessat, però no ridícul. Ja m'havien comentat que a l'escola elemental americana les lliçons d'història comencen amb el descobriment del timbre elèctric. Tanmateix, confesso que em sorprèn no hagi sentit mai a parlar del fantasma de Canterville.

SR. OTIS: El... fantasma de Canterville?

LORD CANTERVILLE: Sir Simon el terrible! Famós cavaller i home de terrible destí. Diu la llegenda que un dia després del seu casament va embogir i va assassinar la seva esposa.

SR. OTIS: Vaja...

LORD CANTERVILLE: Des d'aleshores, vaga pel castell a les nits i turmenta el son d'aquells que l'habiten amb manifestacions espectrals i sorolls espantosos.

SR. OTIS: Ja. I suposo que algú en aquests quatre-cents anys deu haver demanat l'opinió d'un exterminador de rates, oi? A casa meva n'hi va haver una que també en sabia, de fer sorolls espantosos.

LORD CANTERVILLE: Són molts els testimonis que asseguren haver-lo vist. Sense anar més lluny, la meva tieta Margaret va patir un terrible defalliment mentre es canviava per anar a sopar. Tot just s'havia descordat la brusa que va sentir les fredes mans de Sir Simon posar-se sobre les seves espatlles nues.

SR. OTIS: Uau, un fantasma amb la mà llarga.

LORD CANTERVILLE: Tots vam haver d'abandonar el castell després d'allò. Tots tret de la Senyora Umney, la vella majordoma, el seu enorme sentit de responsabilitat li ho impedeix. I és l'única que sap fer funcionar la caldera.

SR. OTIS: Lord Canterville, lamento informar-lo que els fantasmes no existeixen a la natura. I em costa creure que la natura hagi fet una excepció a favor de l'aristocràcia anglesa. Per altra banda —i donada la diligència dels meus compatriotes per robar-los a vostès les seves millors actrius i cantants— sospito que, si mai hi hagués hagut un fantasma a Europa, ja fa anys que es dedicaria a protagonitzar pel·lícules de Hollywood. Si no em vol llogar el castell inventis una altra excusa.

LORD CANTERVILLE: Li llogaré el castell encantat, senyor! És més, si desitja comprar-lo, firmaré el contracte avui mateix.

SR. OTIS: No m'ho digui dues vegades, fa una hora i mitja que no adquireixo cap propietat immobiliària i comença a tremolar-me la mà.

LORD CANTERVILLE: Però en nom del meu honor tinc l'obligació d'advertir-lo: el fantasma existeix i no crec que estigui disposat a conviure amb una família de...?

SR. OTIS: Què? Lanquis? Plebeus? Ordinaris? Nou-rics?

LORD CANTERVILLE: Anava a dir senzillament republicans.

SR. OTIS: Li agrada apostar, Lord Canterville?

LORD CANTERVILLE: Gaudeixo de tots els plaers senzills, són l'últim refugi dels homes complicats.

SR. OTIS: Què li sembla aquesta petita aposta: La meua família i jo passarem un cap de setmana al Castell de Canterville. Si abans que hagin passat dues nits rebem la visita del seu fantasmagòric avantpassat, vostè rebrà la meua honesta disculpa. Acompanyada d'un taló per cinc mil dòlars.

LORD CANTERVILLE: Cinc mil... (*Empassa saliva.*) És una oferta generosa.

SR. OTIS: Si, en canvi, som capaços de passar tot el cap de setmana al castell sense que la presència del fantasma ens pertorbi, jo passaré a ser-ne el propietari.

LORD CANTERVILLE: El propietari!?

SR. OTIS: Del castell, de les terres, del mobiliari i de qual-sevol altre objecte valuós que pugui trobar-hi, incloent-hi el fantasma és clar.

Silenci. el SR. OTIS ofereix la mà a LORD CANTERVILLE, ell dubta.

LORD CANTERVILLE: Qui pot refusar una autèntica encaixada de mans americana?

Es donen la mà.

SR. OTIS: Tracte fet, doncs?

LORD CANTERVILLE: Tracte fet, demanaré al meu nebot Cecil que els acompanyi.

ESCENA SEGONA

Al majestuós però decrepit saló del Castell de Canterville. La majoria dels mobles han estat tapats amb llençols blancs per protegir-los de la pols. Hi ha una gran escalinata i una gran porta al centre. Sona música, Entra SIR SIMON.

SIR SIMON: Amics, cavallers, germans, ara que el nostre poderós acer,

ha posat fi a aquesta ominosa rebel·lió;
Ara que deixem enrere la cruent batalla,
i tornem a ser a casa amb els nostres amics,
Ara, dic, alcem les copes pel nostre honor
i celebrem el nostre triomf cridant: «Per Anglaterra!»

Fingeix altres veus.

«Per Anglaterra!» «Per Anglaterra!» «I per Sir Simon de
Canterville!»

Recupera la seva veu.

Gràcies! Moltes gràcies!
Caldrà però que em guardi de dir més,
no vull esgotar-vos amb discursos.

Fingeix altres veus.

«No! Que parli!» «Que parli Sir Simon!».

Recupera la seva.

De debò... Gràcies...

Fingeix altres veus.

«Brindem per Sir Simon!» «Per Sir Simon! Pel cavaller
més valent de l'exèrcit Anglès!».

Recupera la seva.

Nobles cunyats,
Senyors de Sasex i Wasex,
No envegeu el meu valor,
que no és diví, ni heroic, ni màgic,
ni distint en res al vostre.

Si és gràcies al meu valor que avui sóc viu,
és gràcies al meu amor que sóc valent.

Fingeix la veu d'ELEONORA, ruboritzada.

«Oh, senyor, quines paraules tan belles...»

Recupera la seva. Entra MARIGOLD per l'altra banda.

MARIGOLD: Sir Simon!

SIR SIMON, sense sentir-la: No hi ha paraules dignes de vos, Lady Eleonora.

Fingeix la veu d'ELEONORA i tanca els ulls.

«Oh Espòs estimat...»

MARIGOLD: Sir Simon!

SIR SIMON, amb els ulls tancats, a Marigold: Digues, estimada...

MARIGOLD: Sir Simon... He rebut un telegrama des de Londres...

SIR SIMON: Un... Un telegrama...?

SIR SIMON besa a la imaginaria LADY ELEONORA amb tanta passió que perd l'equilibri i cau. Obre els ulls cridant.

Ah! Maleïda criada! Amb quin permís pertorbes la meva... la meva... recreació històrica!?

MARIGOLD: Disculpeu-me, senyor! Però és que...

SIR SIMON: Què!?

MARIGOLD: Es tracta de Lord Canterville, senyor.

SIR SIMON: De mi!?